

Uddevalla kommun

Rektorn vid Äsperödsskolan F-6

Beslut för förskoleklass och grundskola

efter tillsyn i Äsperödsskolan F-6
i Uddevalla kommun

Tillsyn i Äsperödsskolan F-6

Skolinspektionen genomför tillsyn i Uddevalla kommun under hösten 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Äsperödsskolan F-6 besöktes av Skolinspektionen mellan den 23 och 25 september 2013.

Fakta om skolan

Äsperödsskolan F-6 ligger i Uddevalla centralort. Skolenheten leds av en rektor och är organiserad så att det finns en klass för varje årskurs och två klasslärare i varje klass. Därutöver finns en förskoleklass med tre förskollärare. Skolenheten har också fritidshem med fyra avdelningar. Lärarna är organiserade i tre arbetslag, ett för förskoleklass, ett för årskurserna 1-3 och ett för årskurserna 4-6. Vid tillsynstillfället finns 30 elever i förskoleklass och 185 elever i grundskoleklasserna.

Skolans sammanställning av resultaten för årskurs 6 år 2013, visar att 100 procent av eleverna nått kunskapskraven som minst ska uppnås i ämnena bild, modersmål, musik och slöjd. I ämnet samhällskunskap nådde 86 procent kunskapskraven medan andelen i övriga ämnen varierar mellan 90 och 96 procent.

För årskurs 3 år 2013 redovisar skolan att samtliga elever når kunskapskraven som minst ska uppnås i naturorienterande och samhällsorienterande ämnen. I svenska är motsvarande siffra 97 procent, i svenska som andraspråk 60 procent och i engelska når 73 procent kunskapskraven som minst ska uppnås.

Helhetsbedömning

Skolinspektionen bedömer att Äsperödsskolan F-6 behöver utveckla arbetet med att följa upp sina resultat och vidta åtgärder för att förbättra dessa. Det bedrivs ett kvalitetsarbete för att förbättra resultaten och måluppfyllelsen men planeringen tar inte sin utgångspunkt i en utvärdering av resultaten. Exempelvis har skolan inte tagit reda på om det finns samband mellan låga resultat och arbetet med särskilt stöd. Tillsynen visar dock att det finns elever som inte alltid får det särskilda stöd som en utredning visar att de behöver, och att det finns elever som är i behov av studiehandledning på modersmålet, men som inte får det.

Undervisningen bedrivs i huvudsak utifrån de krav som författningarna ställer. Lärarna följer varje elevs kunskapsutveckling i varje ämne och dokumenterar detta. Eleverna är delaktiga i framtagandet av sina individuella utvecklingsplaner och har inflytande över hur de ska arbeta för att nå sina mål. De äldre eleverna har kännedom om kunskapskraven i olika ämnen och är informerade om grunderna för betyg och vad som förväntas av dem.

Tillsynen visar att det bedrivs ett målinriktat arbete mot kränkande behandling och åtgärder har vidtagits för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Skolinspektionens bedömning är att det finns klasser där studieron kan bli bättre men att det pågår ett fortlöpande och målinriktat arbete för att förbättra situationen. Skolinspektionen möts vid besöket av elever som trivs i sin skola och visar lust till lärande.

Nedan följer en mer detaljerad redogörelse för de brister som Skolinspektionen kunnat konstatera vid sin tillsyn samt de ingripanden som Skolinspektionen funnit befogade med anledning av de konstaterade bristerna.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Uddevalla kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 24 januari 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Uddevalla kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet undervisning och lärande.

- För elever mottagna i grundsärskolan ska rektor, utifrån huvudmannens beslut om inriktning och elevens förutsättningar, bedöma om eleven ska läsa utifrån beslutad inriktning eller läsa en kombination av ämnen och ämnesområden samt ämnen enligt grundskolans kursplaner

Motivering

Enligt skollagen avgör huvudmannen för utbildningen om en elev som tas emot i grundsärskolan huvudsakligen ska läsa ämnen eller ämnesområden. Rektorn får besluta att en elev ska läsa en kombination av ämnen och ämnes-

områden samt ämnen enligt grundskolans kursplaner om eleven har förutsättningar för det.

Vid intervju med rektor framkommer att det finns oklarheter vad gäller beslut och dokumentation kring elever mottagna i grundsärskolan och som är integrerade i grundskoleklass. Det framkommer också i intervjun att rektor inte fattat beslut om eleven ska läsa en kombination av ämnen och ämnesområden alternativt att eleven i något eller några ämne ska läsa enligt grundskolans kursplan. Det saknas också dokumentation om hur utbildningen ska läggas upp exempelvis om eleven ska följa det schema som den grundskoleklass har där eleven är integrerad.

Utredningen visar att rektor inte har beslutat om elever mottagna i grundsärskolan ska läsa en kombination av ämnen, ämnesområden alternativt något eller några ämnen enligt grundskolans kursplaner. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

11 kap. 8 § skollagen

Särskilt stöd

Bedömning

Uddevalla kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet särskilt stöd.

- Eleverna ska få det särskilda stöd som utredningen har visat att de behöver
- Skolan ska ge studiehandledning på modersmålet till elever som har behov av det
- Rektorn ska fatta beslut om enskild undervisning enligt författningarnas krav

Motivering

Enligt skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska det framgå vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i form av särskild undervisningsgrupp, enskild undervisning eller anpassad studiegång får rektorn inte överlämna sin beslutanderätt till någon annan. Om det finns särskilda skäl får ett beslut om åtgärdsprogram för en elev i grundskolan och grundsärskolan innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör

till. Enligt skolförordningen ska en elev få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det.

Elevhälsans personal uppger i intervju att det inte alltid går att tillgodose de behov av särskilt stöd som elever har. Det kan, enligt elevhälsan, förekomma att åtgärder som skrivs i åtgärdsprogram mer motsvarar vad som är möjligt att genomföra, exempelvis på grund av bristande ekonomiska resurser, än vad elevens verkliga behov är. Rektor bekräftar i intervju att detta troligen händer ibland. Skolan kan inte, enligt rektorn, möta alla elevers olika behov fullt ut men menar att det ändå görs på ett acceptabelt sätt. Av Skolinspektionens enkät som besvarats av lärare framgår att särskilt stöd inte kan ges i den omfattning som behövs. Rektor uppger vidare i intervju att det finns elever som är i behov av studiehandledning på sitt modersmål men som inte får det. Det samma uppger lärarna som menar att detta är något de lätt glömmer och att det behöver uppmärksammas mer.

Enligt uppgift från rektor och lärare finns det elever som för närvarande ges enskild undervisning. Rektor uppger att det saknas beslut om enskild undervisning för dessa elever.

Utredningen visar att elever som ska ges särskilt stöd inte alltid får det stöd som utredningen visar att de behöver. Vidare visar utredningen att studiehandledning i modersmålet inte alltid ges till elever som behöver det. Utredning visar också att rektor inte fattat beslut om enskild undervisning då det finns elever som ges sådan. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

3 kap. 9 och 11–12 §§ skollagen

5 kap. 4 § skolförordningen

Erbjudande av utbildning

Bedömning

Uddevalla kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet erbjudande av utbildning.

- Elevhälsan ska arbeta förebyggande och hälsofrämjande

Motivering

Enligt skollagen ska elevhälsan omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Vidare ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens

att elevernas behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.

Vid intervju med elevhälsan framkommer att det finns tillgång till samtliga kompetenser och yrkeskategorier som skollagen kräver. Elevhälsan uppger att alla har sina yrkesuppdrag men att det behövs en diskussion kring hur elevhälsan som helhet ska arbeta. Psykologen är, enligt elevhälsan, endast delaktig i ärenden där det efterfrågas en psykologutredning och bedriver inget förebyggande och hälsofrämjande arbete på skolan. Rektor uppger i intervju att elevhälsan till största delen arbetar med elevärenden och stöd till lärare utifrån dessa ärenden. Eftersom elevhälsans tid upptas av elevärenden så finns inte utrymme till att arbeta förebyggande och hälsofrämjande, enligt rektorn.

Utredningen visar att elevhälsan inte arbetar förebyggande och hälsofrämjande. Verksamheten uppfyller inte författningarnas krav och huvudmannen föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

2 kap. 25 § skollagen

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar enligt 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Uddevalla kommun två anmärkningar. Skolinspektionen förutsätter att Uddevalla kommun vidtar åtgärder för att avhjälpa nedanstående brister.

Trygghet och studiero

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister inom bedömningsområdet trygghet och studiero.

- I skolans plan mot kränkande behandling saknas en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts

Motivering

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Skolinspektionen har tagit del av skolans likabehandlingsplan, tillika plan mot kränkande behandling. I planen finns bland annat allmänna och övergripande beskrivningar av de åtgärder som behövs och som vidtas för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Det framgår också i planen att skolan genomfört kartläggningar tillsammans med eleverna och att åtgärder planeras utifrån de resultat som kartläggningarna ger. Det saknas dock en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts.

Utredningen visar att skolans plan mot kränkande behandling inte följer författningarnas krav genom att det saknas en redogörelse för hur föregående års planerade åtgärder har genomförts. Eftersom det pågår ett aktivt arbete mot kränkande behandling och åtgärder vidtas utifrån verksamhetens behov som beskrivits i skolans aktuella plan mot kränkande behandling ser Skolinspektionen överträdelsen som mindre allvarlig och tilldelar huvudmannen en anmärkning.

Författning

6 kap. 8 § skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist inom bedömningsområdet pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Rektorn tar inte tillräckligt ansvar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning, utvärdering och utveckling av utbildningen

Motivering

Enligt skollagen ska rektorn ansvara för att det genomförs ett kvalitetsarbete på skolenhetsnivå som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Kvalitetsarbetet ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Enligt läroplanen har rektorn ansvaret för skolans resultat och för att resultaten följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

I den dokumentation som lämnats till Skolinspektionen framkommer att verksamheten utvärderas efter läsårets slut. Resultaten i samtliga ämnen för årskurs 6 har sammanställts de två senaste åren och för årskurs 3 det senaste året. I intervju med lärare framkommer att de har kännedom om resultaten men att de

är medvetna om att de behöver analysera resultaten för att förstå varför de ser ut som de gör. Rektor uppger i intervjun att resultaten i svenska, engelska och matematik diskuteras, dock inte resultaten i övriga ämnen i samma utsträckning. Av dokumentationen framgår att olika aspekter av verksamheten utvärderas som exempelvis elevinflytande, betyg och bedömning, trygghet och arbetet med särskilt stöd. I skolans dokument "Prioriterade mål – Äsperödsskolan lå 13-14" finns en kortfattad planering för innevarande läsår. Mål och åtgärder är av övergripande karaktär och motsvarar inte fullt ut de behov som framkommit av utvärderingarna. Dock är uppföljning av elevernas kunskapsresultat och utvärdering av lektioner och arbetssätt nämnt som ett prioriterat utvecklingsområde.

Utredningen visar att rektor inte tillräckligt tar ansvar för att det bedrivs ett kvalitetsarbete på skolenhetsnivå som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen eftersom resultaten inte i tillräcklig omfattning följs upp och utvärderas samt utgör en grund för fortsatt planering och utveckling. Eftersom skolan, enligt Skolinspektionens bedömning, i stora delar bedriver ett utvecklingsarbete som innefattar planering, uppföljning och utveckling av utbildningen ser Skolinspektionen överträdelsen som mindre allvarig och tilldelar huvudmannen en anmärkning.

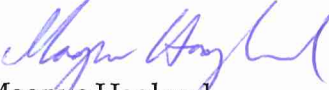
Författning

4 kap. 4-6 §§ skollagen

Lgr 11 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredare Oskar Cliffordson och jurist Julie Svane.

På Skolinspektionens vägnar

Magnus Haglund
Enhetschef

Marie Sjöberg
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.